

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

На съдията АЛЕКСАНДЪР АРАБАДЖИЕВ по к.д.№ 2/2000г.

Подписал с особено мнение решение № 2 от 30 март 2000 г. по к.д.№ 2/2000 г.в частта, в която е отхвърлено искането за установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл.71 и чл.118, ал.2 от Данъчния процесуален кодекс(ДПК) по следните съображения:

1. Разпоредбата на чл.71 ДПК изключва от обжалване актовете и отказите на данъчните органи за възлагане, отлагане, спиране и възобновяване на данъчна ревизия. Предмет на делото е частта от разпоредбата, с която е предвидено, че актовете за *отлагане, спиране и възобновяване* на данъчна ревизия не подлежат на обжалване.

Позоваването на чл.120, ал.2 *in fine* в случая, за да се обоснове в случая изключването от кръга на съдебното обжалване на посочените актове, не е убедително. Актовете за отлагане, спиране и възобновяване на данъчната ревизия нямат "по-маловежен" характер от тези (шили този), с които/който данъчната ревизия се възлага, т.е.определя се дали и кога да има данъчна ревизия. Съображенията, свързани с внезапност на данъчния контрол и осъществяването му при условията изненада(за каквито се приема, че могат да бъдат открити в съдържанието на чл.69 ДПК), не важат в случаите на отлагане, спиране и възобновяване на данъчната ревизия. Още по-малко относимо е основното съображение, отбелязано като приоритетно защитима конституционна ценност и като основателна причина за изключването на съдебния контрол.

Обратно, тук става дума за започнала, но незавършила данъчна ревизия. Става дума за състояние, предизвикано от органите на данъчната администрация, което поставя съответния данъчен субект в положение на несигурност. Това положение не може да се прекъсва и възобновява по безконтролната преценка на органите на данъчната администрация, защото, ако това се допусне, се създават предпоставки за произвол. Срещу него данъчните субекти трябва да имат право на защита. Общото им конституционно право на защита (чл.56 от Конституцията) може да се реализира чрез обжалването на съдебните актове.

Ето защо не са налице въобще сериозни и основателни причини, които да дадат основание на законодателя да се възползва от изключението, установено в чл.120, ал.2 *in fine*.

Щом е така, върху законодателя тежи задължението да се съобразява с основните конституционни принципи на правовата

държава и защитата на основните конституционни права, както Конституционният съд е отбелязал в решение № 18 от 14 ноември 1997 г. по к.д. № 12/1997 г. (ДВ, бр. 110 от 1997 г.). А относно това как трябва да се схваща съдебното обжалване, т.е. и като осигуряващо достъпа до съд с цел защита на накърнени права и интереси и с оглед и на чл. 56 и чл. 117, ал. 1 от Конституцията, изцяло се позовавам на особеното мнение, с което съм подписал решение № 4 от 1 април 1999 г. по к.д. № 31/1998 г. (Сб. РОКС, 1999, с. 87 и сл.)

2. По отношение на чл. 118, ал. 2 ДПК особеното мнение се отнася до частта от разпоредбата, изразена с думите “в размер на главницата и лихвите”. Този израз отразява “мярата”, която се явява надхвърлена при определяне на условията за спиране на данъчния ревизионен акт по искане на данъчния субект.

Тези условия, съответно тяхната тежест, пряко въздействат върху възможността да се упражни правото на обжалване и въобще защитата срещу данъчния ревизионен акт, който е вид административен акт.

Предвиждането и на условие, което в отделни случаи може да се окаже непосилно за данъчния субект (предвид евентуалния размер на главницата и лихвата на данъчното задължение), е равнозначно на въвеждането на едно абсолютно условие. Като такова то се явява всъщност пречка за реално (ефективно) упражняване на правото на защита. Отпадането му чрез обявяването му за противоконституционно не застрашава интереса от своевременното събиране на съответните вземания. Колкото и да е важен този интерес, неговото удовлетворяване не може да има за резултат накърняването на основни конституционни права. Баланс между двата интереса може да бъде постигнат и без да се изисква обезпечение в предвидения абсолютен размер.

Александър Арабаджиев